

УДК 340.12

Саміло Г.О.

доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЮРИДИЧНА АРГУМЕНТАЦІЯ ПРИ ПРАВОЗАСТОСУВАННІ

Аналітична юридична аргументація є фундаментальною складовою правового аналізу та юридичного мислення, що дозволяє юристам і суддям викладати обґрунтування своїх рішень та висновків на основі системного аналізу правових норм і фактів справи. Цей метод аргументації має за мету дослідження та виявлення зв'язків між правовими положеннями, їх застосуванням до конкретних обставин та визначенням правових наслідків, які з цього випливають.

Основою аналітичної юридичної аргументації є логіка та системність у викладі матеріалу, що вимагає чіткого розуміння юридичної термінології, знання законодавства та судової практики. Важливим елементом аналітичної аргументації є здатність до критичного аналізу джерел права та їх інтерпретації з урахуванням змін у законодавстві та суспільних відносинах.

Юристи, які використовують аналітичний метод аргументації, мають здатність виділяти ключові аспекти справи, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між діями сторін та правовими нормами, а також обґрунтовувати свої висновки, опираючись на докази та логічне міркування.

Однією з вимог до аналітичної юридичної аргументації є несуперечливість аргументів. Юрист повинен уникати внутрішніх протиріч у своїй аргументації та забезпечувати послідовність та логічність викладу матеріалу. Це також включає термінологічну ясність

та точність у формулюваннях, що сприяє кращому розумінню аргументів судом, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами.

Аналітична юридична аргументація також вимагає врахування соціальних наслідків прийняття тих чи інших рішень. Юрист повинен аналізувати не тільки правові, але й соціальні, економічні та моральні аспекти справи, щоб забезпечити виваженість та справедливість судового рішення.

Використання аналітичної юридичної аргументації дозволяє не тільки обґрунтувати позиції сторін у правовому спорі, але й сприяє розвитку правової науки та практики, оскільки кожен випадок може стати основою для формування нових правових принципів та підходів.

Діалектична юридична аргументація є процесом, який включає динамічний обмін думками та аргументами між сторонами з метою досягнення об'єктивної істини або найбільш справедливого рішення. Відмінною рисою діалектичного методу є його здатність до виявлення протиріч у аргументації опонента та формування власної позиції як реакції на ці протиріччя. Це сприяє більш глибокому розумінню предмета спору та відкриває шлях до компромісу або до обґрунтованого вирішення конфлікту.

Основне завдання діалектичної аргументації полягає у забезпеченні безсторонності та об'єктивності дискусії. Це досягається завдяки дотриманню основних процедурних правил, які створюють рівні умови для всіх учасників дискурсу. Важливим аспектом є забезпечення вільного доступу до дискурсу, де кожен може висловлювати свої думки, погляди та сумніви без страху перед можливими наслідками.

Діалектична аргументація вимагає від юристів не тільки глибоких знань у галузі права, але й навичок ефективного спілкування, здатності слухати опонента та адаптувати власну аргументацію відповідно до ходу дискусії. Юристи повинні вміти формулювати чіткі та логічно послідовні аргументи, визнавати вагомість аргументів протилежної сторони та водночас критично оцінювати слабкі місця в їх аргументації.

Один з найважливіших аспектів діалектичної аргументації полягає в готовності до компромісу. У багатьох випадках правовий конфлікт не має однозначного рішення, яке б повністю задовольнило інтереси обох сторін. Тому здатність до пошуку оптимального рішення, яке максимально враховує інтереси всіх учасників, є ключовою для успішного застосування діалектичного методу.

В сучасній юридичній практиці діалектична аргументація набуває особливого значення у вирішенні складних та суперечливих справ. Вона сприяє більшій прозорості та відкритості правової системи, дозволяє

кожній стороні висловити свою позицію та допомагає суду встановити всі обставини справи для прийняття об'єктивного рішення.

Юридична аргументація не просто відіграє центральну роль у щоденній практиці правозастосування, вона також є двигуном розвитку та вдосконалення правової системи в цілому. Через динамічний обмін думками, аналіз судової практики та взаємодію між теорією та практикою, юридична аргументація сприяє формуванню нових правових доктрин, удосконаленню законодавства та зміцненню верховенства права.

Через процес юридичної аргументації виявляються прогалини та нечіткості в законодавстві, що спонукає законодавців до його перегляду та вдосконалення. Аналіз різних правових випадків та судових рішень дозволяє визначити напрямки, у яких потрібні зміни або доповнення до існуючих законів, тим самим сприяючи підвищенню ефективності правової системи.

Юридична аргументація є невід'ємною частиною правового процесу, яка впливає не тільки на результати конкретних справ, але й на розвиток правової системи в цілому. Вона лежить в основі судової практики, сприяє вдосконаленню законодавства та зміцненню верховенства права, виступаючи як засіб захисту основоположних прав та свобод громадян. Важливість юридичної аргументації у сучасному правовому дискурсі не може бути переоцінена, оскільки вона відіграє ключову роль у формуванні справедливого, ефективного та доступного для всіх правосуддя